

Bijen- en vlinderbermen Concept, aanpak & proces

Gemeente Amersfoort, Koninklijke Ginkel Groep
Groenvisie in Vogelvlucht, woensdag 19 november, Het Groene Huis

Natuurlijk voor Amersfoort

Hilde Goedegebuure

Projectmanager
Groen

Gemeente
Amersfoort

Lena Grunicke

Projectadviseur
natuurontwikkeling

Koninklijke Ginkel
Groep

KGG (specialisme RANOX natuuraannemer) is groenaannemer en partner van de gemeente Amersfoort voor projecten op het gebied van natuurontwikkeling en ecologie zoals de bijen- en vlinderbermen

Tuin en Landschap

2.566 volgers

4 mnd

De gemeente Amersfoort investeert in Bijen- en Vlinderbermen. [RANOX natuuraannemer](#), onderdeel van de Koninklijke Ginkel Groep, voert de projecten uit, in samenwerking met [Heem - Natuurlijke Vegetaties](#). De samenstelling van de zadenmengsels is vooral gericht op specialistische vlinders, wilde bijen, zweefvliegen en andere insecten. 'Dat is waar het vaak misgaat bij beplanting', zegt [Bram van Schaffelaar](#) van de Ginkel Groep. 'Dat er in plantvakken alleen generalisten worden bediend.' Lees meer over de aanpak en de eerste resultaten in dit artikel: [#biodiversiteit](#) [#groenbeheer](#) [#gemeente](#) [#openbaargroen](#) [#openbareruimte](#) [#natuur](#) [#insecten](#)

Amersfoort zet in op insectenbermen | Klimaat uitdaging voor beheer natuur en openbaar groen
digitaal.hortipoint.nl

Natuurlijk voor Amersfoort

- Sinds 2020 elk jaar nieuwe locaties aangelegd, de exacte locaties kunnen hier nagekeken worden: <https://www.amersfoort.nl/kruidenrijke-bermen-voor-bijen-vlinders-en-insecten>
- Totaal 27 locaties verspreidt over heel Amersfoort, totaal 20.150 m2 (tot 2024) kruidenvegetatie in plaats van gazons
- Naast de bijen- en vlinderbermen hebben wij sinds 2020 ook op 3 locaties een Bonte Berm gerealiseerd (bloembollen en kruiden).
- Locaties worden aangedragen door verschillende manieren
 1. Wens /idee van aanwonende
 2. Initiatief van KGG (kansrijke locatie gespot)
 3. Komt vanuit inventarisatie zinlose verharding of zinlose gazons

 2020: Holkerweg, Kattenbroekerweg, Paladijnenweg, Trekvogelweg, Zangvogelweg, Bolwerk, Weberstraat, Malewetering

 2021: Van Obdamstraat, Kapelweg Noord, Kapelweg Zuid, Surinamelaan, Waterdreef

 2022: Meridiaantunnel, Hoefseweg, Nijkerkerstraat, Het Geheugen, Het Masker, Zeldersepoort, Libelle, Radiumweg

 2024: Cathalijnenpolder, Vreeland

 2025: Lijsterbeslaan, Pottenbakkerslaan, Molenweg, Schothorsterlaan

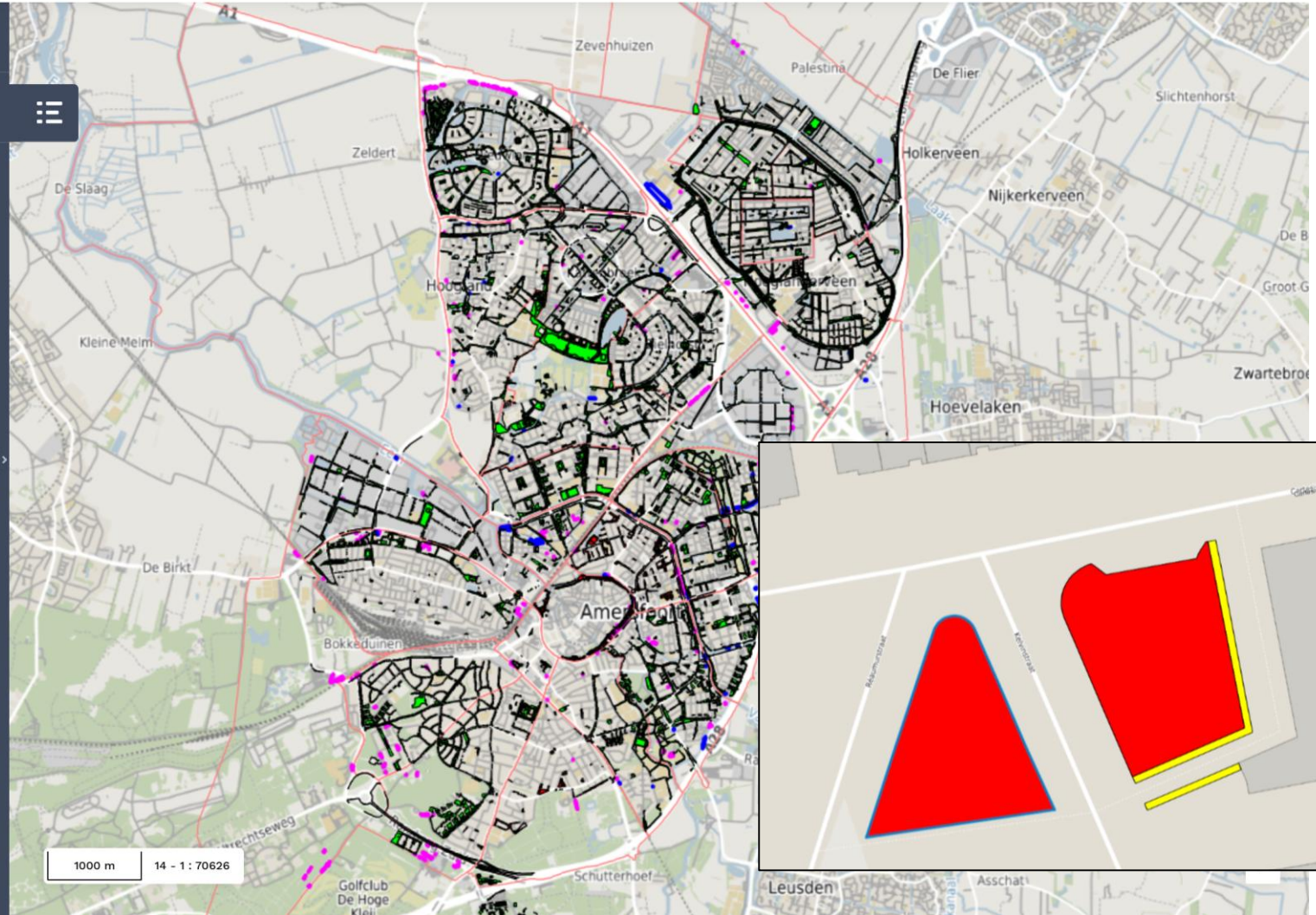

Amersfoort Productie

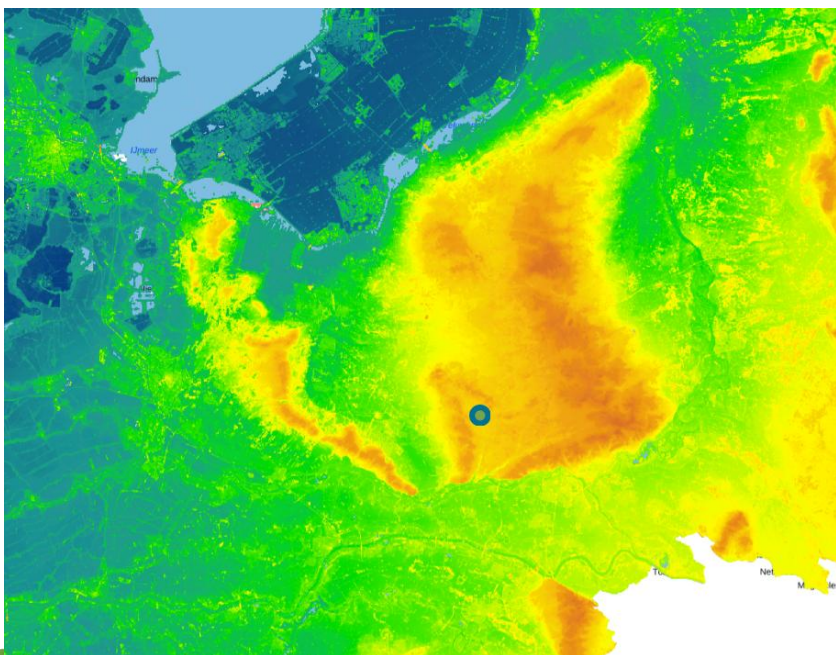
Inventarisatie e...

- ☐ NLadviseurs
- ☒ Schouw zinloos gras
- ☒ Geïnspecteerd intensief gras
- ☒ Te inspecteren intensief gras
- ☒ Groenobjecten
- ☐ <Standaard Groep>
- ☐ IMBOR Groenobjecten
- ☐ IMBOR Terreindeel
- ☒ Labels
 - ☒ Label: Straatnamen
 - ☐ Label: Huisnummers
- ☐ Basiskaart
- ☒ Referentie

1. Locatie inventarisatie
2. Grondboring en grondmonster
3. Bodemanalyse
4. Soortenkeuze
 - a) Floradistrict
 - b) Abiotische factoren
 - c) Plantenassociaties
5. Plan van aanpak aanleg en beheer
 - a) Bodembewerking en verbetering
 - b) Inzaaimoment
 - c) Maaifrequentie en methode
6. Monitoring en beheer; 3-5 jaar
 - a) Monitoring plantensoorten
 - b) Beheer naar diverse ontwikkeling

fysische eigenschappen

lutum	w/w-% totaal	24
silt	w/w-% totaal	32
zand	w/w-% totaal	41
organische stof	w/w-% totaal	1,4
koolzure kalk	w/w-% totaal	1,2

zuurtegraad

pH(CaCl ₂)	-log ₁₀ (a _H ⁺)	6,2
------------------------	---	-----

nutriënten

fosfaat plantbeschikbaar	mg P/kg	2,0
fosfaat bodemvoorraad	mg P/kg	209,8
stikstof	mg N/kg	950
zwavel	mg S/kg	142
stikstof/fosfaat-ratio	g/g	4,5
basen [K+Ca+Mg+Na]	mmol ⁺ /kg	187,4
basen/fosfaat-ratio	mol ⁺ /mol	27,7

biologische activiteit

microbiële biomassa	mg C/kg	295
microbiële activiteit	mg N/kg	19

Associatie van moerasspirea en echte valeriaan

De associatie als lijnvormige ruigte

Syntaxonomische indeling

Klasse: *Convolvulo-Filipenduletea*
(klasse van de natte
strooiselruigten)

Orde: *Filipenduletalia*
(moerasspirea-orde)

Verbond: *Filipendulion*
(moerasspirea-verbond)

Associatie

Valeriano-Filipenduletum

SISS. ET WESTH., 1949

Zaadmateriaal

- Inheems (van nature in Nederland voorkomend)
- Autochtoon (in Nederland gekweekt en geoogst)
- Van eigen kwekerij
- Genetische diversiteit

Illustration of a green bush with an orange butterfly on a sandy ground with blue rocks.

Natuurlijk voor Amersfoort

EEN DUURZAAM INITIATIEF

3e monitoring september 2022

Op 5 september heeft de derde en laatste monitoringsronde van 2022 plaatsgevonden. Er zijn toen evenveel soorten geteld als dat er zijn ingezaaid. Ongeveer 5% van de ingezaaide soorten zijn toen waargenomen. De algemene indruk was dan ook goed, er is alleen sprake van pleksgewijze betreding. Het perceel ligt dan ook direct naast een hondenuitlaatroute. Op het moment waren nog vooral geelkleurige planten in bloei zoals Sint-janskruid en Middelste teunisbloem.

Een opmerkelijke constatering was dat er van bijna alle Middelste teunisbloemen de bloemhoofdjes waren afgeknippt. Dit is niet door door ons of in opdracht van ons gedaan. Dit gaf allereerst een raar beeld van de vegetatie, maar resulteerde ook in een uitbundige bloei aan de kleine vertakkingen. Ons vermoeden is dat deze bloemen zijn 'geplukt' om thuis in een vaas te zetten.

Samenvatting groeiseizoen 2022

Afgelopen jaar was het tweede groeiseizoen van de Bijen- en vlinderberm aan de Holkerweg. Dit is een van de acht locaties welke Gemeente Amersfoort als eerste (fase 1) heeft aangewezen voor de biodiversiteit impuls in de gemeente.

Vanaf de eerste monitoring was Gewone margriet de meest beeldbepalende soort. Andere twejarige soorten die later in het seizoen tot bloei kwamen zijn; Knoopkruid, Peen en Middelste teunisbloem. Minder opvallende soorten die uit het mengsel zijn opgekomen zijn; Ruige anjer, Kleine pimpinell en Gewone brunel. Bijzonder is de spontane opkomst van Slangenkruid en Bosandoorn. De pioniersoorten van het eerste groeiseizoen zijn nu nog maar mondjesmaat aanwezig. In de grafieken zien we een duidelijke groei in het percentage kruiden. Dit betekent dat het aandeel grassen gedurende het seizoen afnam.

Weer 2022

De zeer zachte winter in het begin van 2022 had een onstuimig einde met drie natte stormen. Gemiddeld genomen is er echter niet veel meer neerslag dan normaal gevallen in de eerste maanden van het jaar. Het neerslagtekort, dat zich normaliter opbouwt vanaf april, zat tot halverwege April onder de landelijke mediaan. Na een koud en nat begin van april werd het droger en zonniger dan normaal. Het neerslagtekort bouwde dus snel op en aan het eind van de lente was het landelijk gemiddelde neerslagtekort al opgelopen tot 105 mm (normaal 60 mm).

Fotogalerij

Sint-janskruid

Middelste teunisbloem

overzichtsfoto
bodembedekking
hoge percentage

overzichtsfoto

3e monitoring en jaarrapport 2022 Holkerweg #10328

Verzonden

Rapport verzonden

Gegevens

Rapportagenaam

3e monitoring en jaarrapport 2022 Holkerweg

Rapportnummer: 10328

Project: Bijen- en vlinderberm
Holkerweg

Locatie: Bijen- en vlinderberm
Holkerweg

42
Aantal
gezaaid

27
Opgekomen

42
Totaal
soorten

Algemene informatie

05/09/2022

07:23

21°C

Half
bewolkt

Bijzonderheden
Geen bijzonderheden

Opmerkingen
Geen opmerkingen

Algemene indruk
Goed

% Kruiden t.o.v.
grassen
75%

Mate van betreding
Pleksgewijs

Soorten

Typ om te zoeken...

Toon: Ingezaaid

Grote klapproos
Papaver rhoeas

Ingezaaid

Abundantie:
Zeldzaam
Zekerheid:
Zeker

Gewone pastinaak
Pastinaca sativa subsp.
sativa

Ingezaaid

Abundantie:
Zeldzaam
Zekerheid:
Zeker

Beemdoeivaarsbek
Geranium pratense

Ingezaaid

Abundantie:
Zeldzaam
Zekerheid:
Zeker

Grijskruid
Berteroa incana

Ingezaaid

Abundantie:
Zeldzaam
Zekerheid:
Zeker

Avondkoekoeksbloem
Silene latifolia
subsp.alba

Ingezaaid

Abundantie:
Zeldzaam
Zekerheid:
Zeker

Rode klaver
Trifolium pratense

Ingezaaid

Geel walstro
Galium verum

Ingezaaid

Beemdkroon
Knautia arvensis

Ingezaaid

Vlasbekje
Linaria vulgaris

Ingezaaid

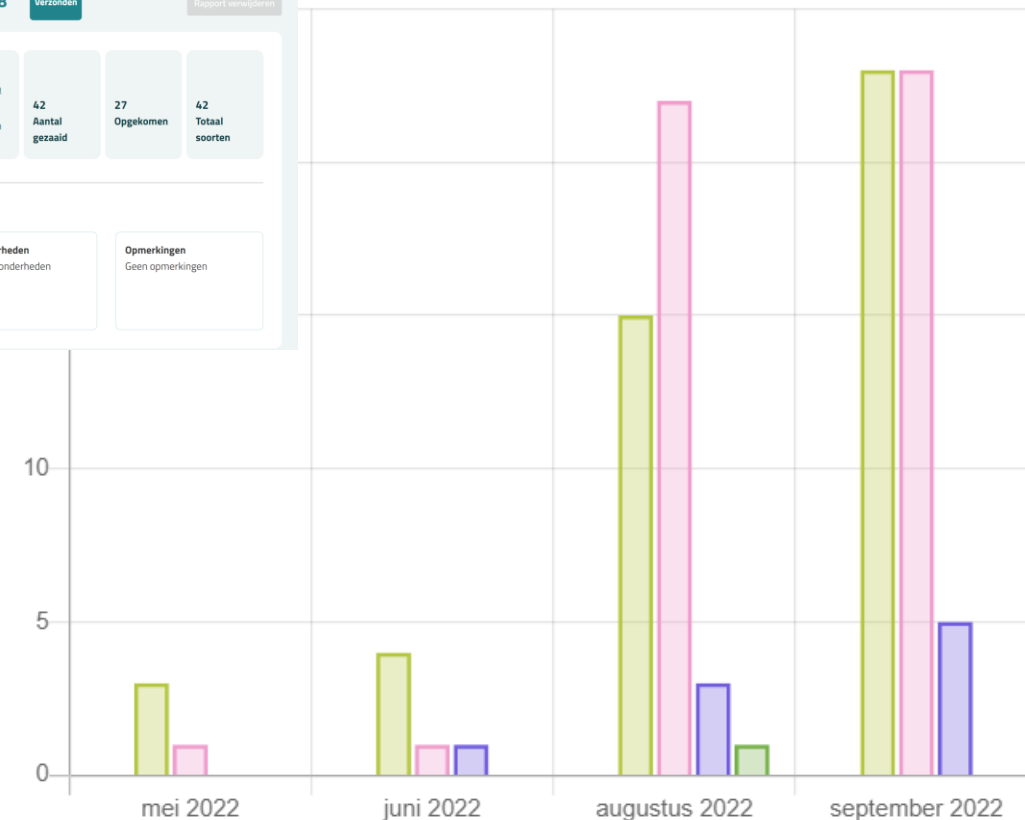
Koningskaars
Verbascum thapsus

Ingezaaid

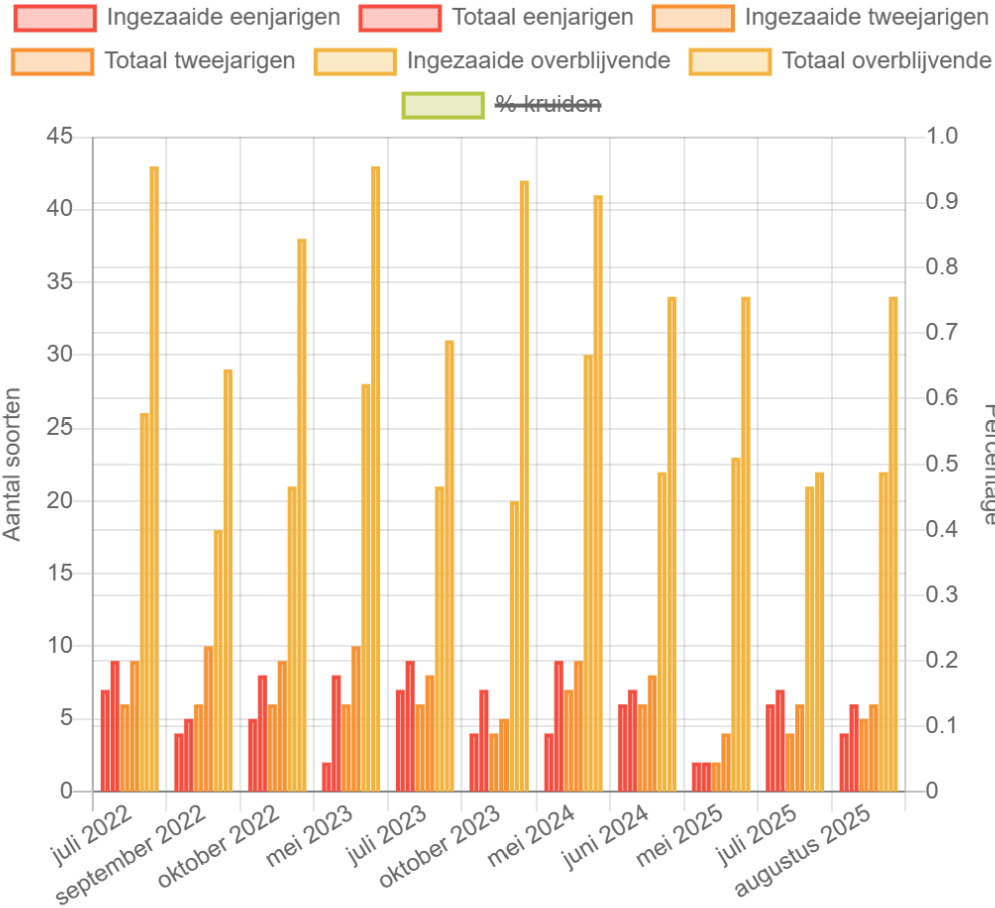

Vegetatiestructuur / Successiestadium

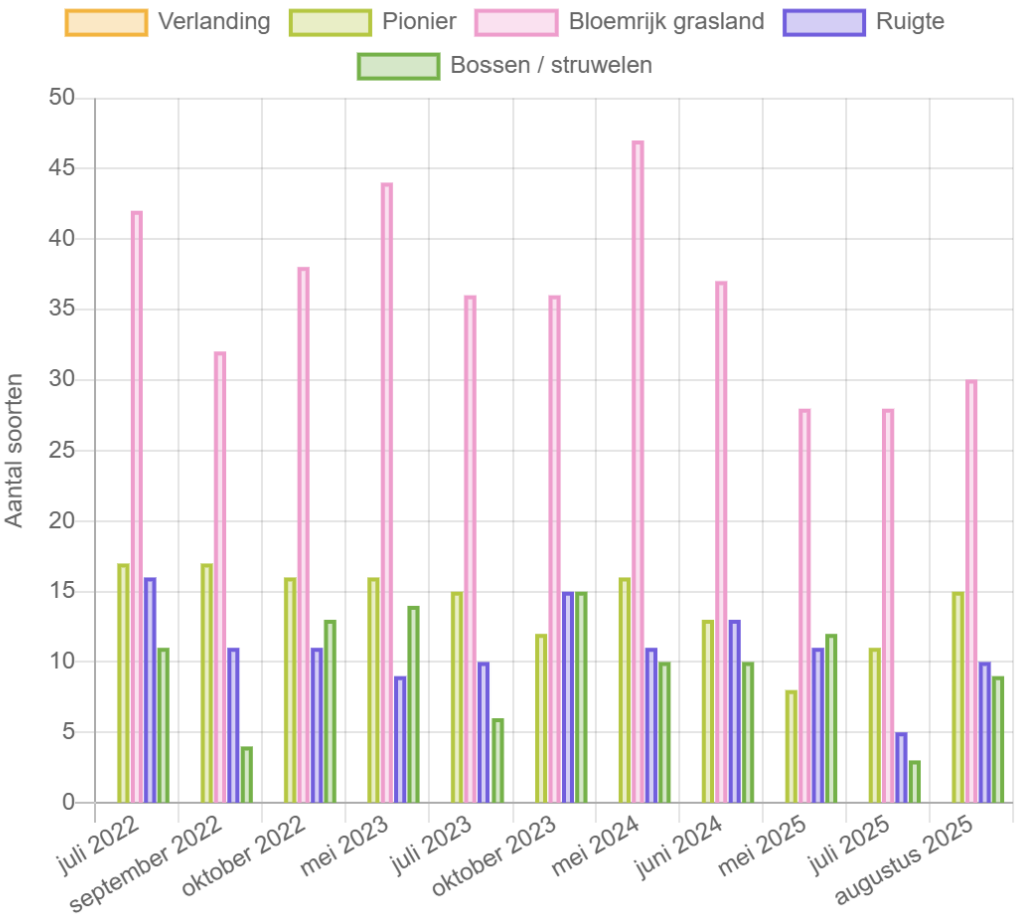
Verlandig Pionier Bloemrijk grasland Ruigte
Bossen / struwelen

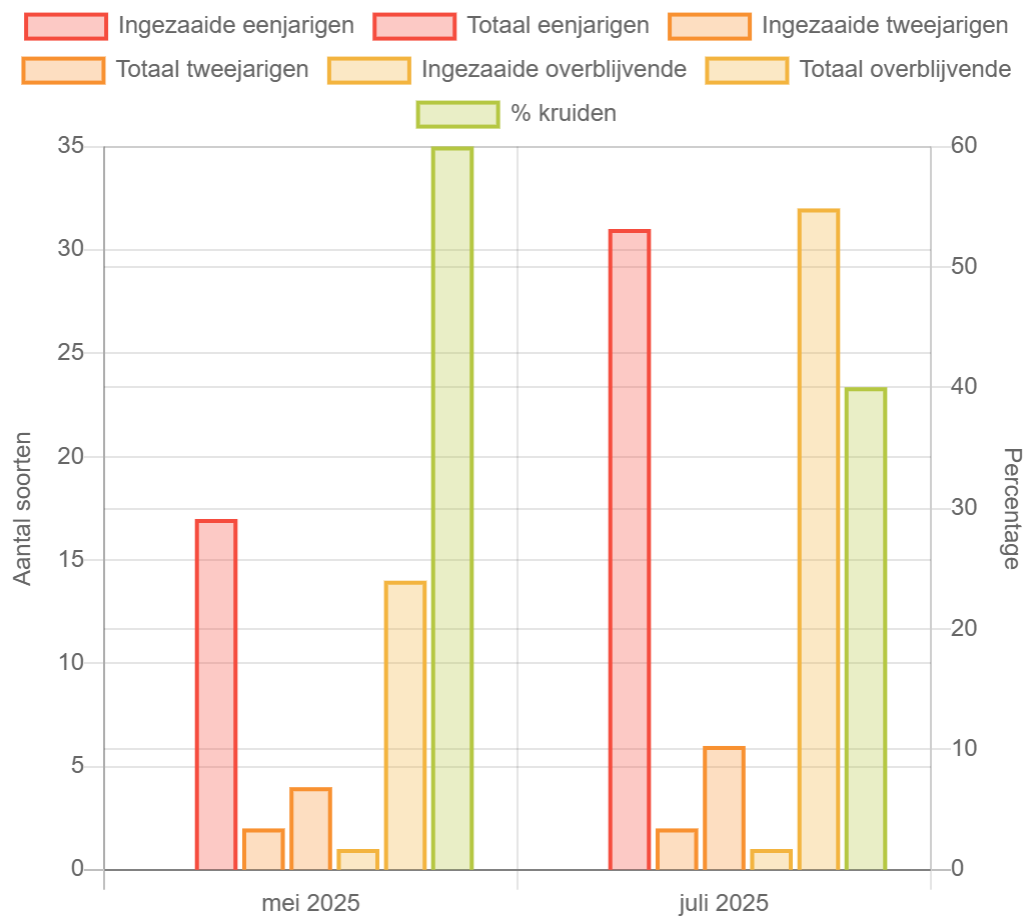
Aantal soorten

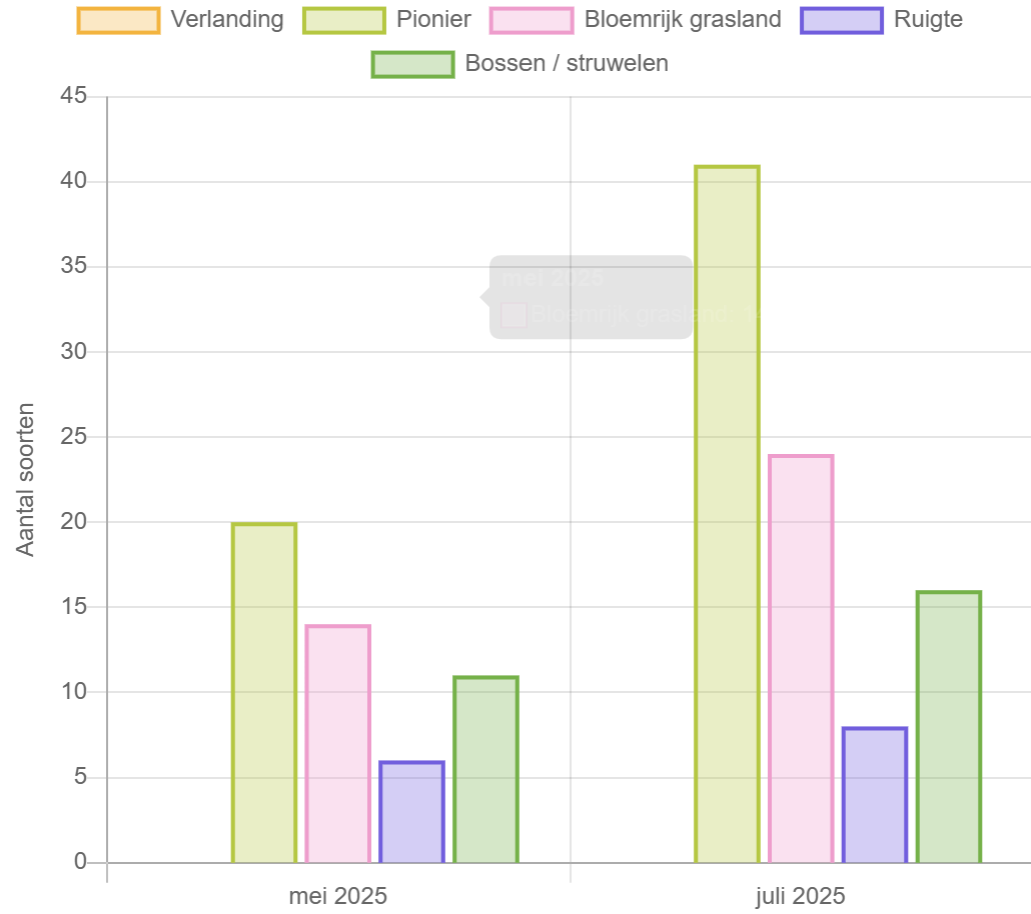
Vegetatiestructuur / Successiestadium

Aantal soorten

Vegetatiestructuur / Successiestadium

Bedankt voor jullie aandacht!

Zijn er nog vragen?

Bijen- en vlinderbermen Concept, aanpak & proces

Gemeente Amersfoort, Koninklijke Ginkel Groep
Groenvisie in Vogelvlucht, woensdag 19 november, Het Groene Huis

Natuurlijk voor Amersfoort

